

HEMŞİRE VE EBE ÖĞRENCİLERİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROL TUTUMLARI İLE AİLE İÇİ ŞİDDETE YÖNELİK TUTUMLARI VE YAŞAM DEĞERLERİ ARASINDAKİ İLİŐKİNİN İNCELENMESİ

Ayőe ÇAL¹, İlknur AYDIN AVCİ²

ÖZET

Amaç: Bu araştırma ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları ile aile içi şiddete yönelik tutumları ve yaşam değerleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tasarımıdadır. Karadeniz bölgesindeki bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakóltesi'nde öğrenim gören toplam 801 ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencisi örneklemini oluşturmuştur. Veriler tanıtıcı bilgi formu, Yaşam Değerleri Ölçeği, Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rol Tutum Ölçeği ile toplanmıştır. Verilerin analizi SPSS 22 programında tanımlayıcı istatistikler, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Bonferroni ikili karşılaştırma testi, Spearman korelasyon testi ile yapılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaşam değerlerinin olumlu (11.49 ± 2.39), aile içi şiddete yönelik olumlu tutumlarının düşük (22.37 ± 7.63) ve toplumsal cinsiyet rol tutumlarının eşitlikçi (146.62 ± 19.80) olduğu belirlenmiştir. Ebelik öğrencilerinin, üst sınıfların, kadın öğrencilerin ve şiddete maruz kalanların toplumsal cinsiyet tutumlarının eşitlikçi, aile içi şiddete yönelik olumlu tutumları düşük bulunmuştur. Ebelik ve kadın öğrencilerin yaşam değerleri diğerlerine göre daha olumludur. Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları yaşam değerleri ile pozitif, aile içi şiddete yönelik tutumlar ile negatif yönlü ilişkilidir.

Sonuç: Elde edilen sonuçlar doğrultusunda toplumsal cinsiyet, yaşam değerleri ve aile içi şiddet konularının lisans müfredatlarında derinlemesine ele alınması ve mevcut derslerin içerik ve etkinliğinin değerlendirilmesi için yeni çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet; Aile İçi Şiddet; Yaşam Değerleri; Hemşirelik; Ebelik

The Relationship Between Nursing and Midwifery Students' Gender Role and Domestic Violence Attitudes and Life Values

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the relationship between midwifery and nursing students' gender role and domestic violence attitudes and life values.

Method: The study used a descriptive design. A total of 801 midwifery and nursing students studying at the Faculty of Health Sciences of a university in the Black Sea region constituted the sample. The data were collected using Introductory Information Form, the Life Values Inventory, Attitudes towards Domestic Violence Questionnaire, and the Gender Role Attitudes Scale. The data were analyzed using descriptive statistics, the Mann Whitney U test, the Kruskal Wallis test, the Bonferroni paired comparison test, and the Spearman correlation test in the SPSS 22 program.

Results: The study revealed that the students' life values were positive (11.49 ± 2.39), their positive attitudes towards domestic violence were low (22.37 ± 7.63), and gender role attitudes were egalitarian (146.62 ± 19.80). The gender attitudes of midwifery students, senior students, female students, and those exposed to violence were found to be egalitarian, while their positive attitudes towards domestic violence were low. Life values of midwifery students and female students were found to be more positive than others. It was found that the gender role attitudes of the students are positively correlated with their life values and negatively correlated with attitudes towards domestic violence.

Conclusion: In line with the results obtained, it is recommended to address the topics of gender, life values and domestic violence thoroughly in the undergraduate curricula and to conduct new studies to evaluate the content and effectiveness of the existing courses.

Keywords: Gender Identity; Domestic Violence; Value of Life; Nursing; Midwifery

DOI: 10.47115/jshs.787564

¹ Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Hemşirelik Bölümü

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Hemşirelik Bölümü

Sorumlu Yazar: Ayőe ÇAL, Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Hemşirelik Bölümü. E-mail: aysecaloglu@hotmail.com

GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve aile içi şiddet kadınları orantısız olarak etkileyen küresel bir halk sağlığı sorunudur (Sammüt ve ark., 2019). Avrupa Birliği ülkelerinde her üç kadından birinin fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldığı bildirilmektedir. Türkiye’de hayatının herhangi bir döneminde kadının maruz kaldığı fiziksel şiddet %36, cinsel şiddet %12, psikolojik şiddet %44 ve ekonomik şiddet %30 olarak raporlanmıştır (T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2020). Türkiye, Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği 2018 yılı Endeks puanı .305 ile 189 ülke arasında 59. sıradadır (<http://hdr.undp.org/en/data#>).

Sürdürülebilir kalkınma hedefleri, küresel bir öncelik olarak toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadının güçlenmesini ele almaktadır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede söz konusu hedef; kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımcılığın ve şiddetin her türünün ortadan kaldırılmasına işaret etmektedir (<https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/gender-equality.html>). Sağlık çalışanlarına ailenin korunması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesinde büyük sorumluluk düşmektedir (T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2020). Sağlık profesyonelleri, mesleki ve etik kodlar çerçevesinde ailede şiddet mağdurunu saptama, sorununu dile getirmeye cesaretlendirme, mahremiyeti ve güvenliğini koruma, etkin veri toplama, ilgili diğer profesyonellere yönlendirme ve destek gereksinimlerini karşılamasına rehberlik etme sorumluluklarını gerçekleştirmelidir (Şahin & Dişsiz, 2009). Sağlık profesyonellerinin bu küresel soruna yönelik yeterli hazırlık ve farkındalık düzeyinde olmamaları, sorunu tanılama ve bildirimde bulunmada kendilerini yetersiz hissetmelerine yol açmıştır (Sammüt ve ark., 2019).

Yükseköğretim Kurulu sağlık personeli yetiştiren fakülte ve yüksekokulların müfredatlarına toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet konularının alınmasını önermiştir (T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008). Hemşirelik öğrencilerinin aile içi şiddete yönelik birinci sınıfta sağduyu ve yaratıcı yaklaşımının yerini son sınıfta bilgilendirici ve tutum geliştirici yaklaşımın aldığı ortaya konmuş ve konunun diğer sağlık alanlarındaki öğrencilerde de irdelenmesi önerilmiştir (Silva ve ark., 2018). Sağlık alanında öğrenim gören öğrencilerin şiddet eğilimleri ile toplumsal cinsiyet algıları arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuş ve genel olarak öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerinde eşitlikçi tutuma sahip oldukları saptanmıştır (Karasu ve ark., 2017; Özpulat, 2017; Uçtu & Karahan, 2016). Sağlık, fen ve sosyal bilim öğrencileri arasında, toplumsal cinsiyet rolleri açısından sağlık alanı öğrencilerinin daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları; sosyal bilim öğrencilerinin ise diğer bölümlere göre daha fazla şiddete yönelik destekleyici tutumdan kaçındıkları belirlenmiştir (Uçar ve ark., 2017). Üniversitede okuyan kadın öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algıları erkek öğrencilere göre yüksek olup, öğrencilerin yaşam değerleri ile toplumsal cinsiyet algılarının pozitif yönlü bir etkileşim gösterdiği görülmüştür (Öngen & Aytac, 2013).

Bireylerin düşünce ve davranışlarını yönlendiren, şekillendiren, denetleyen toplumsal değerler; kadın ve erkeğe nasıl olması, nasıl davranması ve hangi sorumlulukları üstlenmesi konusunda birtakım roller yükler. Kısacası bireylerin yaşam değerleri toplumsal cinsiyet rollerinin belirlenmesinde önemli bir role sahiptir (Saraç ve ark., 2015). Mesleki amacı birey, aile ve toplum sağlığının iyileştirilmesi

olan hemşire ve ebelerin, toplumsal cinsiyet ve aile içi şiddet olgularına müdahalede önemli rol ve sorumlulukları vardır (Dağlar ve ark., 2017; Doran ve Hutchinson, 2017). Şiddet olaylarının giderek artan seyri nedeniyle öğrencilerin gerek eğitim süresince uygulama alanlarında gerekse ileri ki mesleki yaşamlarında sıklıkla karşılaşacağı, bu sebeple şiddeti tanılama ve yönetim becerilerinin değerlendirilmesinin gerekliliği öne çıkmaktadır (Gharaibeh ve ark., 2012). Şiddeti ele alma ve önlemedeki rollerini yerine getirmek için bireylerin şiddete yönelik duygu, düşünce, algı ve tutumlarının belirlendiği araştırmaların varlığına ihtiyaç duyulmaktadır (Aktaş ve ark., 2019). Bu nedenle bu araştırma bir üniversitede okuyan ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları ile aile içi şiddete karşı tutumları ve yaşam değerleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonuçları geleceğin sağlık profesyonellerinin konuyla ilgili güçlendirilmesine yönelik eğitim müfredatlarının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Farkındalık düzeyi yüksek ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve aile içi şiddet vakalarının önlenmesine, tanımlanmasına ve müdahalesine katkı sağlayarak sürdürülebilir kalkınma hedeflerini desteklemesi öngörülmektedir.

Araştırma soruları

Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları, aile içi şiddete yönelik tutumları ve yaşam değerlerini etkileyen faktörler nelerdir?

Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rol tutumları ile aile içi şiddete yönelik tutumları ve yaşam değerleri arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırma tanımlayıcı tasarımıdır. Karadeniz bölgesindeki bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim görmekte olan ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencilerinde 2018- 2019 eğitim öğretim bahar yarıyılında yürütülmüştür.

Araştırmanın evren ve örnekleme

Çalışmanın evrenini 2018- 2019 eğitim öğretim bahar yarı yılında üniversitede öğrenim gören ebelik bölümünde 384, hemşirelik bölümünde 534 olmak üzere toplam 913 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyerek evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmanın yapıldığı tarihlerde eğitim öğretime devam eden ve çalışmaya katılmaya gönüllü toplam 801 öğrenci (485 hemşirelik, 316 ebelik öğrencisi) (evrenin %87.73’ü) örneklem grubunu oluşturmuştur.

Verilerin toplanması

Veriler araştırmaya katılan öğrencilerden yüz yüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen tanıtıcı bilgi formu, Yaşam Değerleri Ölçeği (YDÖ), Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİŞTÖ) ve Toplumsal Cinsiyet Rol Tutum Ölçeği (TCRTÖ) kullanılmıştır.

Veri toplama araçları

Tanıtıcı bilgi formu

Form araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olup öğrencilerin bölüm, yaş, cinsiyet, anne baba eğitim düzeyi, yaşadığı yer, gelir düzeyi gibi sosyodemografik özellikleri ve şiddet maruziyeti ilişkin özellikleri içeren toplam 16 soru içermektedir.

Yaşam Değerleri Ölçeği

Ölçek Güngör (1998) tarafından, Allport, Vernon, and Lindzey (1960) belirlediği altı değer boyutuna ahlaki değer boyutu ekleyerek geliştirilmiştir. Ölçekte 14 madde ve tek boyut içerir. Maddeler 5'li likert olarak, pek çok (5), çok (4), biraz (3), çok az (2), hiç (1) şeklinde puanlanır. Buna göre, katılımcıların her bir değer boyutuna ne kadar önem verdiği ortaya konmaya çalışılır. Ölçekte ele alınan yaşam değerleri "her şeyin ölçülü ve ahenkli olması, güzelliklerle dolu bir dünya, yalansız bir dünya, vicdan huzuru, günahlardan arınma, öbür dünyayı kazanmak, cahilliklerden arınmış bir dünya, eşitliğin sağlanması, hürriyet için mücadele, gerçek dostluk, insanlara yardım, konforlu bir hayat, ekonomik bağımsızlık, bütün gerçeklerin bilinmesi" olarak ifade edilmiştir. Ölçekten alınan puanın artması kişinin yaşam değerlerinin daha olumlu olduğunu gösterir (Güngör, 1998). Ölçeğin bu çalışmadaki Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .90'dır.

Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği

Şahin and Dişsiz (2009) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Toplam 13 madde olan ölçek, şiddeti olağanlaştırma (5 madde-1,2,3,4,5), şiddeti genelleştirme (3 madde- 6,7,8), şiddeti nedenselleştirme (3 madde-9,10,11), şiddeti saklama (2 madde-12,13) olmak üzere dört alt boyut ve toplam puan üzerinden yorumlanır. Ölçek maddeleri 5'li likert olarak değerlendirilir. Ölçeğin maddeleri kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), kesinlikle katılıyorum (5) olarak derecelenir. Değerlendirmede toplam puan ve alt boyut puanları maddeler toplanarak elde edilir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 13, en yüksek puan 65'dir. Ölçekten alınan puanların artması şiddete yönelik tutumun olumlu, azalması ise şiddete yönelik tutumun olumsuz olduğunu göstermektedir. Ölçeğin orijinal çalışmasında Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .72 dir (Şahin & Dişsiz, 2009). Bu çalışmada elde edilen güvenilirlik katsayısı .85 dir.

Toplumsal Cinsiyet Rol Tutum Ölçeği

Ölçek Zeyneloğlu and Terzioğlu (2011) tarafından geliştirilmiştir. Toplam madde sayısı 38 ve, 5'li likert olup, kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum (4), tamamen katılıyorum (5) olarak derecelenir. Ölçek eşitlikçi cinsiyet rolü (8 madde- 4,8,12,13,18,20,22,27),

kadın cinsiyet rolü (8 madde- 1,5,16,19,21,29,31,37) evlilikte cinsiyet rolü (8 madde- 2,6,9,10,14,15,26,36), geleneksel cinsiyet rolü (8 madde- 3,7,11,17,23,24,25,32), erkek cinsiyet rolü (6 madde-28,30,33,34,35,38) olmak üzere beş alt boyut ve toplam puan olarak değerlendirilir. Maddeler toplamı olarak hesaplanan ölçek puanından minimum 38, maksimum 190 puan elde edilir. Ölçekten alınan puanların artması toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma; azalması ise geleneksel tutuma yaklaşması anlamına gelir. Orijinal ölçeğin Cronbach alfa katsayısı .92 dir (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011). Bu çalışmadaki güvenilirlik katsayısı ise .73'dür.

Verilerin değerlendirilmesi

Veriler SPSS 22 (IBM Corporation, Armonk, NY, USA) programı ile analiz edilmiştir. Sosyodemografik verilerin değerlendirmesinde tanımlayıcı istatistiklerden sayı, yüzde ve aritmetik ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri; yaşam değerleri, aile içi şiddete yönelik tutum ve toplumsal cinsiyet rol tutumlarının karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, değişkenler arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için ise Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Farkın nereden kaynaklandığı post hoc analizlerden Bonferroni ikili karşılaştırma testi kullanılarak bulunmuştur.

Araştırmanın etiği

Öğrencilerin çalışmaya dahil edilmesinde gönüllülük esası gözetilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için verilerin toplandığı üniversitenin sağlık bilimleri fakültesinden yazılı izinler alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklere ait Türkçe geçerlilik güvenilirlik çalışması yapan ve ölçekleri geliştiren araştırmacıların izin alınmıştır. Öğrencilere ders öncesinde ilgili dersin hocasının oluru alındıktan sonra çalışmanın amacı, araştırma ekibinin tanıtımı yapılmış, katılımın gönüllülük esasına dayandığı, istedikleri zaman çalışmadan çekilebilecekleri, bilgilerinin gizli tutulacağı ve araştırma sonunda elde edilen verilerin yalnızca bilimsel amaçlı kullanılacağı açıkça ifade edilmiştir. Katılımcıların bilgilendirilmiş sözel onamları alınmıştır. Çalışmanın tüm aşamalarında Helsinki bildirgesindeki (2008) etik ilkelere uyulmuştur.

BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin tanıtıcı özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özellikleri

Değişkenler	$\bar{x} \pm SS$	min-max
Yaş	20.74±2.15	18- 37
	n	%
Bölüm		
Hemşirelik	485	60.5
Ebelik	316	39.5
Sınıf		
1. sınıf	190	23.7
2. sınıf	174	21.7
3. sınıf	207	25.8
4. sınıf	230	28.7
Cinsiyet		
Kadın	703	87.8
Erkek	98	12.2
Medeni Durum		
Bekar	780	97.4
Evli	21	2.6
Yaşadığı yer		
İl	327	40.8
İlçe	322	40.2
Köy	152	19.0
Anne eğitim		
Okur yazar	88	10.9
İlkokul	438	54.7
Ortaokul	118	14.7
Lise	117	14.6
Üniversite	40	5.0
Baba eğitim		
Okur yazar	37	4.6
İlkokul	287	35.8
Ortaokul	152	19.0
Lise	197	24.6
Üniversite	128	16.0
Gelir düzeyi		
Gelir giderden az	31	3.9
Gelir gidere denk	564	70.4
Gelir giderden fazla	506	25.7

Katılımcıların 60.5'ini hemşirelik öğrencileri oluşturmakta, %23.7'i 1.sınıf, %21.7'si 2.sınıf, %25.8'i 3.sınıf, %28.7'si 4.sınıftadır. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.74±2.15 ve %87.8'i kadın ve %97.4'ü bekar'dır. %40.8'i il merkezinde yaşıyor ve %70.4'ünün gelir durumu gidere denktir (Tablo 1).

Tablo 2. Öğrencilerin Şiddet Maruziyeti ile İlişkili Özellikleri

Değişkenler	n	%
Şiddete maruz kalma		
Kalan	359	44.8
Kalmayan	442	55.2
Şiddeti uygulayan kişi (n=359)		
Anne baba	175	48.6
Partner	173	48.3
Diğer (akraba, kardeş vb.)	11	3.1
Maruz kalınan şiddet türü (n=627)		
Fiziksel şiddet	116	16.6
Sözel şiddet	271	38.8
Psikolojik şiddet	173	24.8
Ekonomik şiddet	50	7.2
Cinsel şiddet	17	2.4
Şiddet uygulama durumu		
Uygulayan	76	9.5
Uygulamayan	725	90.5

*Birden fazla yanıt işaretlenerek belirlenmiştir.

Öğrencilerin%44.8'i şiddete maruz kaldığını bildirirken, %48.6'sı anne babası, %48.3'ü partneri tarafından şiddete maruz bırakıldığını söylemiştir. Şiddete maruz kalan öğrencilere (n=359) maruz kaldığı şiddet türleri

sorgulandığında sırasıyla sözel şiddet (%38.8), psikolojik şiddet (%24.8), fiziksel şiddet (%16.6), ekonomik şiddet (%7.2) ve cinsel şiddet (%2.4) olarak bildirilmiştir (Tablo 2).

Tablo 3. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutum, Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum ve Yaşam Değerleri Ölçeklerinin Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamaları Dağılımı

	Ölçeğin min ve max değerleri	Çalışmanın min ve max değerleri	Ortanca	$\bar{x} \pm SS$
TCRTÖ				
Eşitlikçi cinsiyet rolü	8-40	8-40	35	33.24±6.96
Kadın cinsiyet rolü	8-40	11-40	27	27.58±5.37
Evlilikte cinsiyet rolü	8-40	12-40	36	34.71±5.19
Geleneksel cinsiyet rolü	8-40	8-40	26	25.70±7.68
Erkek cinsiyet rolü	6-30	6-30	25	24.39±4.36
Toplam	38-190	64-190	146	146.62±19.80
AİŞYTÖ				
Şiddeti olağanlaştırma	5-25	5-25	7	7.64±3.15
Şiddeti genelleştirme	3-15	3-15	4	4.55±2.14
Şiddeti nedenselleştirme	3-15	3-15	7	6.34±2.28
Şiddeti saklama	2-10	2-10	4	3.83±1.90
Toplam	13-65	13-65	21	22.37±7.63
YDÖ	14-70	32-70	64	62.73±6.69

Araştırmaya katılan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları toplam puan ortalaması 146.62±19.80 (min:64, max:190), eşitlikçi cinsiyet rolü boyutu 33.24±6.96 (min:8, max:40), kadın cinsiyet rolü boyutu 27.58±5.37 (min:11, max:40), evlilikte cinsiyet rolü boyutu 34.71±5.19 (min:12, max:40), geleneksel cinsiyet rolü boyutu 25.70±7.68 (min:8, max:40), erkek cinsiyet rolü boyutu 24.39±4.36 (min:6, max:30) olarak bulunmuştur. Aile içi şiddete yönelik tutum puan ortalamaları 22.37±7.63 (min:13, max:65), şiddeti olağanlaştırma boyutunda 7.64±3.15 (min:5, max:25), şiddeti genelleştirme boyutunda 4.55±2.14 (min:3, max:15), şiddeti saklama boyutunda 3.83±1.90 (min:2, max:10) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin yaşam değerleri puan ortalamaları 11.49±2.39 (min:4, max:17) bulunmuştur (Tablo 3).

Çalışmaya katılan öğrencilerin bölüm, sınıf, cinsiyet ve şiddete maruz kalma durumları ile toplumsal cinsiyet rol tutumları, aile içi şiddete yönelik tutumlar ve yaşam değerleri karşılaştırılmıştır. Öğrencilerin bölüm, sınıf, cinsiyet ve şiddete maruz kalma ile toplumsal cinsiyet rol tutumları arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<.01$). Hemşirelik ve erkek öğrencilerin diğerlerine göre, 1. sınıfta okuyanların 3. ve 4. sınıftaki öğrencilere göre toplumsal cinsiyet rol tutumlarında daha eşitlikçi olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<.01$). Öğrencilerin bölüm, sınıf, cinsiyet ve şiddete maruz kalma özellikleri ile aile içi şiddete yönelik tutumları istatistiksel olarak anlamlıdır. Hemşirelik öğrencilerinde, erkek öğrencilerde, 1. sınıfta 3. sınıfa göre, 4. sınıfta 2. sınıfa göre ve şiddete maruz kalanlarda aile içi şiddete yönelik tutumların olumlu olduğu istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<.05$) (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin Bazı Tanıtıcı Özellikleri ile Toplumsal Cinsiyet ve Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumları ile Yaşam Değerlerinin Karşılaştırılması

Tanıtıcı Özellikler	Toplumsal cinsiyet rol tutumları			Aile içi şiddete yönelik tutum			Yaşam değerleri		
	Medyan (min-max)	Sıra ort.	Test istatistiği	Medyan (min-max)	Sıra ort.	Test istatistiği	Medyan (min-max)	Sıra ort.	Test istatistiği
Bölüm	143 (82-189)	350.90	U: 52330.00	21 (13-65)	418.18	U: 68296.50	63 (34-70)	382.67	U: 67739.50
Hemşirelik	154 (64-190)	477.90	p: <.000	20 (13-65)	374.63	p: .009	65 (32-70)	429.13	p: .005
Ebelik									
Sınıf	141 (89-189) ^a	347.62	KW: 19.086	22 (13-65) ^a	432.67	KW: 23.01	64 (32-70)	394.47	KW: 1.558
1.sınıf	145 (64-190) ^{abc}	389.55	p: <.000	23 (13-65) ^{ab}	447.22	p: <.000	64 (38-70)	410.02	p: .669
2.sınıf	147 (90-186) ^b	411.28		21 (13-54) ^b	392.13		64 (36-70)	387.87	
3.sınıf	151(82-190) ^{cb}	444.51		19 (13-65) ^b	347.86		65 (34-70)	411.38	
4.sınıf									
Cinsiyet	148 (64-190)	426.51	U: 16516.00	21 (13-65)	384.83	U: 2307800	65 (32-70)	414.57	U: 24908.50
Kadın	127 (94-182)	218.03	p: <.000	27 (13-65)	517.01	p: <.000	60 (34-70)	303.67	p: <.000
Erkek									
Şiddete maruz kalma									
Kalan	146 (64-190)	404.07	U: 76093.50	22 (13-65)	422.08	U: 71773.00	64 (36-70)	393.24	U: 76553.00
Kalmayan	146 (82-189)	398.51	p: <.000	21 (13-65)	383.88	p: .020	64 (32-70)	407.30	p: .390

a-c: Aynı harfe sahip gruplar arasında fark yoktur.

Yaşam değerleri ile öğrencilerin bölüm ve cinsiyet özellikleri arasında anlamlı ilişki görülürken ($p<.05$), sınıf ve şiddet maruziyeti ile bir ilişki saptanmamıştır ($p>.05$). Ebelik

öğrencileri ve kadınların yaşam değerlerine verdikleri önem değerlerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur ($p<.05$) (Tablo 4).

Tablo 5. Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rol Tutumları ile Yaşam Değerleri ve Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Puanları Arasındaki İlişki

Korelasyon testi sonuçları	Toplumsal cinsiyet rol tutumları		
	r	P	
Yaşam değerleri	.249	<.000	
Aile içi şiddete yönelik tutumlar	Şiddeti olağanlaştırma	-.457	<.000
	Şiddeti genelleştirme	-.407	<.000
	Şiddeti nedenselleştirme	-.218	<.000
	Şiddeti saklama	-.392	<.000
	Toplam	-.438	<.000

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları toplam puanı, yaşam değerleri ile pozitif yönlü zayıf ilişkili ($p<.01$), aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği şiddeti olağanlaştırma, şiddeti genelleştirme, şiddeti saklama alt boyut ve toplam puanı ile negatif yönlü orta düzeyde, şiddeti nedenselleştirme alt boyut puanı ile negatif yönlü zayıf düzeyde ilişkili bulunmuştur ($p<.01$) (Tablo 5).

TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %44.8'inin daha önce şiddete maruz kaldığı; şiddeti uygulayanların büyük çoğunluğunun ebeveyn (%48.6) ve partnerlerinin (%48.3) olduğu belirlenmiştir. Kurt ve ark., (2017) sağlık, eğitim ve ilahiyat alanında okuyan öğrencileri ele aldığı çalışmada şiddete maruz kalma oranı %43.5 bulunmuştur. Sağlık bilimleri öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada yaşamın herhangi bir döneminde ebeveyn şiddeti görenlerin oranı %44.1'dir (Kanbay ve ark., 2012). Çalışmada öğrencilerin AİŞYTÖ toplam puanları 22.37 ± 7.63 olup, aile içi şiddete yönelik olumsuz tutum içerisinde oldukları belirlenmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde şiddeti olağanlaştırma boyutu orta düzeyin altında; şiddeti saklama boyutu orta düzeye en yakın alt boyut olarak öne çıkmıştır. Öğrencilerin şiddet davranışını saklama yönündeki eğilimlerinin olması, şiddete maruz kalma (%44.8) ve şiddet uygulama (%9.5) oranlarının çalışmada ortaya konan düzeyin üzerinde olabileceğini düşündürmüştür. Çalışmada şiddet davranışını bir gerekçeye temellendirmeyi açıklayan şiddeti nedenselleştirme boyutunun, şiddetin yaygınlığını kabul gören şiddeti genelleştirme boyutundan daha yüksek puana sahip olması dikkati çeken bir değer veridir. Gümüş, Şıpkın, Tuna, and Keskin (2015) üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada ise %57.3'ünün şiddet eğiliminin düşük, %40'ının yüksek olduğu bulunmuştur. Hemşirelik öğrencilerinin şiddet eğilimlerini inceleyen çalışmada öğrencilerin %59.5'inin şiddet eğilimi az iken, %36.8'inin fazla olduğu görülmüştür (Özpuolat, 2017). Dünya Sağlık Örgütü sağlık alanındaki öğrencilerin mezuniyet öncesinde kadına yönelik şiddetin tanılanmasında ve yönetiminde yeterlilik kazanmalarını önermiştir (WHO, 2013). Benzer şekilde güncel bir sistematik derleme, toplumsal cinsiyet temelli kadına

yönelik şiddetin iyileştirilmesinde önemli sorumluluklar üstlenen sağlık profesyonellerinin eğitimleri sürecinde konuya ilişkin yeterli bilgi ve farkındalık kazanarak çalışma hayatına başlamalarının gerekliliğini vurgulamıştır (Sammut ve ark., 2019). Uluslararası literatürde şiddetin tanılanmasına yönelik sağlık profesyonellerine verilen mezuniyet öncesi ve sonra eğitim stratejilerinin yetersiz olduğu öne çıkmıştır (Crombie ve ark., 2017; Doran & Hutchinson, 2017; Sprague ve ark., 2012; Valpied ve ark., 2017). Aralarında hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin de bulunduğu sağlık alanı öğrencilerinin %80'i şiddete yönelik bilgi ve farkındalığı lisans eğitimi süresince edinmeleri gerektiğini söylemiştir (Lovi ve ark., 2018). Partner şiddetine yönelik bir sistematik derlemede sağlık profesyonellerine mezuniyet öncesi ve sonrası verilen eğitim programlarının bilgi, tutum, beceri ve davranış gelişimine pozitif etkisi belirlenmiştir (Sawyer ve ark., 2016). İnteraktif ve uygulamalı öğrenme yöntemleri kullanılarak verilen toplumsal cinsiyet temelli şiddete yönelik eğitimlerin tutum geliştirmede uygulanması önerilmiştir (Sammut ve ark., 2019).

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşam değerlerinin olumlu olduğu görülmüştür. Literatür çalışma sonuçlarına paralel olarak üniversite öğrencilerinin yaşam değerleri olumlu olduğunu gösterir (Erbil, 2019; Öngen & Aytaç, 2013). Öğrencilerin TCRTÖ toplam puan ortalaması 146.62 ± 19.80 olup, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip oldukları görülmüştür. Öğrencilerin TCRTÖ alt boyutlarına ilişkin dağılımları incelendiğinde en yüksek tutum puanlarının evlilikte cinsiyet rolü (34.71 ± 5.19) ve eşitlikçi cinsiyet rolü (33.24 ± 6.96) boyutunda iken kadın cinsiyet, geleneksel cinsiyet ve erkek cinsiyet rollerinde orta düzeyin üzerinde toplumsal cinsiyet rol tutumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Karasu ve ark. (2017) çalışmasında sağlık alanında okuyan öğrencilerin TCRTÖ toplam puanı 112.42 ± 13.94 olup, çalışma bulgularına oranla düşük olmakla birlikte toplumsal cinsiyet rolleri bakımından eşitlikçidir. Aynı çalışmada öğrencilerin alt boyut puanları arasında ise en yüksek olan eşitlikçi cinsiyet rolünü 28.33 ± 6.55 , kadın cinsiyet rolü 24.35 ± 3.96 boyutunun izlediği görülmektedir (Karasu ve ark., 2017).

Lisans eğitim sürelerinde toplumsal cinsiyet ve aile şiddete yönelik verilen eğitimin düzeyi, öğrencilerin sorunları tanımlama ve bildirimde bulunma motivasyonlarını aynı oranda etkilemektedir (Ben Natan, 2016). Bu çalışmada toplumsal cinsiyet rol tutumlarının yüksek olması, örneklem grubundaki hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin lisans müfredatında seçmeli bir ders olarak toplumsal cinsiyet dersinin okutulması ile ilişkili olabilir.

Ebelik öğrencilerinin hemşirelik öğrencilerinden daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet tutumuna sahip, aile içi şiddete yönelik olumlu tutumlarının daha düşük ve yaşam değerlerini daha fazla önemsedikleri belirlenmiştir. Aile içi şiddete ilişkin olumlu tutum sergileyen bireylerin şiddeti doğru tanımlamada güçlük yaşayacağı düşünüldüğünde, istendik olan şiddet davranışına yönelik olumsuz tutumların geliştirilmesidir. Sağlık bilimlerine bağlı farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin toplumsal cinsiyet tutumları açısından bölümler arasında anlamlı farklılık saptanmıştır (Karasu ve ark., 2017). Sağlıkla ilgili bölümlerde partner şiddetinin müfredata dahil edilmesinde ve öğretilmesinde yaşanan engellerin bölümler arasında farklılık göstermediği saptanmıştır (Lovi ve ark., 2018). Bölümler arasındaki farklılıkları ortaya koyan bulgular, lisans eğitiminin toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmede farklı düzeylerde etkisi olabileceğinin kanıtıdır. Burada bölümlerin müfredat içeriklerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı geliştirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Çalışmada ebelik bölümü lisans müfredatının doğası gereği kadın ve çocuklara özgü olması, öğrencilerin toplumsal cinsiyet ve şiddete yönelik tutumlarını istendik yönde etkilemiştir.

Çalışmada toplumsal cinsiyet rol tutumlarının 3. ve 4. sınıfta yükseldiği aile içi şiddete yönelik olumlu tutumların dördüncü sınıfta, 1. ve 2. sınıfa göre düştüğü ortaya konmuştur. Ayrıca sınıf arttıkça yaşam değerleri puanının artması, istatistiksel olarak anlamlı boyutta olmasa da eğitimin değerler öğretimine destekleyici rolünü ortaya koymaktadır. Yağız ve arkadaşlarının son sınıf hemşirelik öğrencileri ile yaptığı çalışmada, şiddete yönelik toplam puan (19.90 ± 6.76), şiddeti olağanlaştırma ($6.67 + 2.59$), şiddeti genelleştirme ($4.07 + 1.72$), şiddeti nedenselleştirme ($5.88 + 2.15$) ve şiddeti saklama ($3.27 + 1.81$) alt boyutlarında şiddete yönelik olumlu tutumların düşük olduğu (Yağız, Sevil, & Guner, 2020). Bu bulgu sınıf arttıkça şiddete yönelik olumlu tutumların azaldığı bulgusunu destekler niteliktedir. Lisans eğitiminin etkileri düşünüldüğünde, sınıf arttıkça toplumsal cinsiyet rol tutumlarının eşitlikçi tutuma yaklaşması ve aile içi şiddete yönelik farkındalığın gelişmesi istendik bir bulgudur.

Çalışmada kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet tutumlarının daha eşitlikçi, aile içi şiddete yönelik tutumlarının olumsuz, yaşam değerlerinin ise erkeklere göre olumlu olduğu görülmüştür. Çalışma bulgularına paralel olarak kadınların toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutumları erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksektir (Erbil, 2019; Özpulat, 2017). Bazı çalışmalarda ise kadın öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarını erkeklere göre yüksek bulmuştur (Karasu ve ark., 2017; Yağız ve ark., 2020). Lovi ve ark., (2018) sağlık alanında okuyan erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre toplumsal cinsiyet rol tutumlarını daha fazla mesleki profesyonel rolleri arasında kabul ettiğini bildirmiştir. Toplumların sahip olduğu geleneksel kadın erkek rollerine karşı eşitlikçi bir tutumu geliştirecek eğitim anlayışının benimsenmesi gerek örgün

eğitim gerekse yaygın eğitim yoluyla her yaştaki bireye aktarılmalıdır (Günay & Bener, 2011). Kadının rol ve statüsü o toplumun gelişimi açısından önemlidir ve bilinçli ve nitelikli bir eğitim yoluyla istendik düzeye erişilebilir (Özaydınlık, 2015). Özpulat (2017) çalışmasında öğrencilerin şiddet eğilimlerinin cinsiyete göre değişkenlik göstermediğini belirtmiştir. Erbil (2019) çalışmasında kadın öğrencilerin yaşam değerlerini erkeklere göre benzer şekilde yüksek bulmuştur. Sağlık alanındaki bölümlerin lisans müfredatlarının her iki cinsiyete eşit düzeyde profesyonel mesleki değerlerin yanı sıra toplumsal cinsiyet ve şiddete yönelik duyarlı tutumları kazandırması esastır.

Çalışmada şiddete maruz kalanların şiddete yönelik olumlu tutumlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kanbay ve ark. (2012) şiddete tanık olmanın (%43.3) şiddet uygulama durumu (%57.6) ile anlamlı ilişkili olduğunu vurgulamıştır. Bu bulgu insanın toplumsal yapı içerisinde sosyal öğrenme yoluyla gördüklerini uygulama teorisini destekler niteliktedir (Özbay & Erkan, 2009). Yaşamın herhangi bir döneminde şiddete maruz kalmanın şiddete yönelik tutumları etkilediği literatürle benzer bir bulgudur.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile aile içi şiddete yönelik tutumları negatif ilişkisi yapılan çalışma sonuçları ile benzerdir (Çetinkaya, 2013; Özpulat, 2017). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutum puanları arttıkça şiddet eğilimleri artmaktadır (Çetinkaya, 2013). Öngen ve Ayaç (2013) çalışmasında öğrencilerin yaşam değerleri ile toplumsal cinsiyet algısının eşitlikçi cinsiyet rolü ve evlilikte cinsiyet rolü alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu saptamıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma sonucunda ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin yaşam değerlerinin olumlu, aile içi şiddete yönelik olumlu tutumlarının düşük ve toplumsal cinsiyet rol tutumlarının eşitlikçi olduğu belirlenmiştir. Ebelik öğrencilerinin, üst sınıfların, kadın öğrencilerin ve şiddete maruz kalanların toplumsal cinsiyet tutumlarının eşitlikçi ve aile içi şiddete yönelik olumlu tutumlarının düşük olduğu görülmüştür. Ebelik ve kadın öğrencilerin yaşam değerleri diğerlerine göre daha olumludur. Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rol tutumları yaşam değerleri ile pozitif, aile içi şiddete yönelik tutumlar ile negatif yönlü zayıf ve orta düzeyde ilişkilidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin seçmeli ve ana derslere ilişkin eğitim müfredatlarında toplumsal cinsiyet, yaşam değerleri ve aile içi şiddet konularının derinlemesine ele alınması ve mevcut derslerin içerik ve etkinliğinin değerlendirilmesi için yeni çalışmalar yapılması önerilmektedir. Birinci sınıftan itibaren toplumsal cinsiyet ve aile içi şiddete yönelik mesleki rolleri gereğince şiddeti tanımlama ve yönetim becerilerinin geliştirilmesi amacıyla öğrencilerin, örnek senaryo ve vakalar üzerinden her iki cinsiyete yönelik bakış açılarının da tartışıldığı uygulama oturumlarına dahil edilmesi önerilebilir. Aynı zamanda ders içeriklerinin öğrencilerin olumlu yaşam değerlerini destekleyecek ve değerlerin mesleki sorumluluklarını gerçekleştirmeye katkılarını fark etmelerini sağlayacak şekilde zenginleştirilmesi önerilir. Ek olarak lisans eğitiminde öğrencilerin ilgili konulara farkında ve duyarlı gelişimlerini destekleyecek çalışma ve projelere dahil edilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Aktaş, B., Kaya, F., Daştan, N. B. (2019). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin ailede kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 1449-1474.
- Allport, G. W., Vernon, P. E., & Lindzey, G. (1960). *Study Of Values: A Scale For Measuring The Dominant Interests In Personality*. Boston: MA: Houghton Mifflin.
- Ben Natan, M. (2016). Interest in nursing among academic degree holders in Israel: A cross-sectional quantitative study. *Nurse Educ Today*, 38, 150-153. doi:10.1016/j.nedt.2015.11.025
- Crombie, N., Hooker, L., & Reisenhofer, S. (2017). Nurse and midwifery education and intimate partner violence: a scoping review. *J Clin Nurs*, 26(15-16), 2100-2125. doi:10.1111/jocn.13376
- Çetinkaya, S. K. (2013). The examination of the relationship between tendency of violence and gender roles attitudes among the university students. *Nesne Journal of Psychology*, 1(2), 21-43. doi:10.7816/nesne-01-02-02
- Dağlar, G., Bilgiç, D., Demirel, G. (2017). Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(4), 220-228.
- Doran, F., & Hutchinson, M. (2017). Student nurses' knowledge and attitudes towards domestic violence: results of survey highlight need for continued attention to undergraduate curriculum. *J Clin Nurs*, 26(15-16), 2286-2296. doi:10.1111/jocn.13325
- Erbil, N. (2019). Relationship between Life Values and Gender Roles Attitudes of university students. *Ordu University Journal of Nursing Studies*, 2(1), 33-45.
- Gharaibeh, M. K., Abu-Baker, N. N., Aji, S. (2012). Attitudes toward and justification for wife abuse among Syrian medical and nursing students. *J Transcult Nurs*, 23(3): 297-305.
- Gümüş, A. B., Şıpkın, S., Tuna, A., & Keskin, G. (2015). Üniversite öğrencilerinde problemler internet kullanımı, şiddet eğilimi ve bazı demografik değişkenler arasındaki ilişki. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(6), 460-467.
- Günay, G., & Bener, Ö. (2011). Kadınların toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde aile içi yaşamı algılama biçimleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 157-171.
- Güngör, E. (1998). *Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar* (2 ed.). İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Kanbay, Y., Elif, I. Ş. I. K., Yavuzaslan, M., & Keleş, S. (2012). Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili görüş ve tutumlarının belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(2), 107-119.
- Karasu, F., Göllüce, A., Güvenç, E., & Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Sdü Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, Online First 1*.
- Kurt, G., Dönmez, S., Eren, Ö., BALCI, E., & Günay, O. (2017). Üç farklı disiplinde okuyan üniversite son sınıf öğrencilerinin istismar, ihmal ve aile içi şiddet algıları. *Journal of International Social Research*, 10(50), 405-414.
- Lovi, R., Hutchinson, M., & Hurley, J. (2018). Inclusion of intimate partner violence-related content within undergraduate health care professional curriculum: mixed methods study of academics' attitudes and beliefs. *Contemp Nurse*, 54(6), 592-602. doi:10.1080/10376178.2018.1530946
- T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2008). *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı 2008-2013*. Retrieved from: http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/TC_EUlusaleylemplani.pdf
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Attitudes of university students regarding to gender roles and relationship with life values. *The Istanbul Journal of Sociological Studies*, 48(2), 1-18.
- Özaydımlık, K. (2015). Women in Turkey on the basis of gender and education. *Journal of Social Policy Studies*, 0(33), 93-112. doi:10.21560/spcd.03093
- Özbay, Y., & Erkan, S. (2009). *Sosyal Öğrenme Kuramı, Eğitim Psikolojisi* (4 ed.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Özpuat, F. (2017). The relationship between nursing students' violent tendencies and gender perceptions. *Journal of Baskent University Health Sciences*, 2(2), 151-161.
- Sammur, D., Kuruppu, J., Hegarty, K., & Bradbury-Jones, C. (2019). Which violence against women educational strategies are effective for prequalifying health-care students?: A systematic review. *Trauma Violence Abuse*, XX(X), 1-20. doi:10.1177/1524838019843198
- Saraç, S. Toplumsal Cinsiyet. In L. Gültekin, G. Güneş, C. Ertung, & Aslı Şimşek (Eds.), *Toplumsal Cinsiyet ve Yansımaları* (pp. 27-32). Ankara: Atılım Üniversitesi Yayınları.
- Sawyer, S., Coles, J., Williams, A., & Williams, B. (2016). A systematic review of intimate partner violence educational interventions delivered to allied health care practitioners. *Med Educ*, 50(11), 1107-1121. doi:10.1111/medu.13108
- Silva, C. D., Gomes, V. L. O., Fonseca, A. D. D., Gomes, M. T., & Arejano, C. B. (2018). Representation of domestic violence against women: comparison among nursing students. *Rev Gaucha Enferm*, 39, e63935. doi:10.1590/1983-1447.2018.63935
- Sprague, S., Madden, K., Simunovic, N., Godin, K., Pham, N. K., Bhandari, M., & Goslings, J. C. (2012). Barriers to screening for intimate partner violence. *Women Health*, 52(6), 587-605. doi:10.1080/03630242.2012.690840
- Şahin, N., & Dişsiz, M. (2009). Sağlık çalışanlarında aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 263-274.
- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2020). *Kadına yönelik şiddetle mücadele koordinasyon planı 2020-2021*. Retrieved from: <https://ailevecalisma.gov.tr/media/33061/koordinasyon-planı-v13-1.pdf>
- Tutar, H., Akbolat, M., & Erdönmez, C. (2015). Öğrencilerin yaşam değerlerinin incelenmesi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*(14. Bürokon Özel Sayısı), 466-480.

Uçar, T., Derya, Y. A., Karaaslan, T., & Tunç, O. A. (2017). The attitudes of university students regarding gender roles and violent behaviours. *Journal of Continuing Medical Education*, 26(3), 96-103.

Uçtu, A. K., & Karahan, N. (2016). Analysis of the relation between gender roles, social gender perception of the health college students and their violence tendency. *Journal of the Human and Social Sciences Researches*, 5(8), 2882-2905.

Valpied, J., Aprico, K., Clewett, J., & Hegarty, K. (2017). Are future doctors taught to respond to intimate partner violence? A study of Australian medical schools. *Journal of Interpersonal Violence*, 32(16), 2419–2432.

WHO. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. Retrieved from <https://bit.ly/2PAijL9>

Yagiz, S., Sevil, U., & Guner, O. (2020). The effect of university students' violence tendency on their attitude towards domestic violence and the factors affecting domestic violence attitudes. *Journal of Injury and Violence Research*, 12(1), 39-46. doi:10.5249/

Zeyneloglu, S., & Terzioglu, F. (2011). Development and psychometric properties Gender Roles Attitude Scale. *H. U. Journal of Education*, 40, 409-420.